

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§.12. Dixerunt ad eum fratres eius: Vade hinc &c. Nonnulli de Christi parentibus in fide deficiebant, atque de eo credebant, quod hinc esset ambitiosus, & illinc pusillanimis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](#)

Dominus eot cerneret turbatos, scorum eius
cauit, aitq; : an ignoratis, quod tam felix in ve-
loxi properem : ut manibus moriar inimico-
rum: quid hoc: iam nunc illos effigisti, & modo
sic properas ut illis te tradas occidendum: in
que, iam enim accessit hora: deinde mensa re-
cumbe noctu in cena, de qua surgeret ad Pas-
chionem: ait illis: subsili pro gaudio cor meum:
iam enim imminent hora, quam tantopere tota
vita desideravi: Desiderio desideravi hoc Pascha
Lue. 22. mandu ave nobiscum, unde sic ait Iudez: Quod
15. fatus fu es tuus: & ille ipse praeedit ad horum
Joan. 13. antefigurauit, in quo comprehendendus erat, aitq;
27. discipulis suis: Surgite camus hinc. Pariter &
Ioad. 14. ipse obvius illis procedit a quibus capicendus
51. erat, illisq; cum non agnosceritis scipsum, ma-
nifestor: & ait: Ego sum. Petrum autem conatu
35. eius passionem impidere, reprehendit, ac prohibe-
tum perturbat calicis haesit, ad quem tamdiu
anhelauerat: Caliceus que dedit mihi Pater &c.
Nunc igitur, quia nondum venerat hora eius,
secedit, petique Galileam.

¶. 12. Dixerunt ad eum fratres eius: Va-
de hinc &c. Nonnulli de Christi paren-
tibus in fide deficiebant, atque de eo crede-
bant, quod hinc esset ambitius, & illic
pusillanimis.

¶. 33. I. **E**rat autem in proximo dies festus Iudeorum,
Quale fe- Scenopegia: dixerunt autem ad eum fra-
tis tuerit tress eius: transibime. Cum Dominus ita
tempore haberet in Galilaea, festum q; approxi-
maret dictum Scenopegia: erat hoc festum in-
ter alia solemnissimum, tertium Pascha Iudeorum
Leuit. 9. post illud agoi Paschalisi, & Pentecostes a
Dio institutum, incipiebat quinta decima Se-
ptembris, collectis iam terra frugibus & omni-
bus ob missis collectionem latantibus septuaginta
celebrabatur, quod in campis transigebant ere-
ctis ibidem casulis ex ramis Olio, Lauris, &
Salicis, omniumq; arborum frondentium, quae
foliis suis oculos visumq; recreat: sic enim Do-
minus ait hoc festum instituens, quae postmodum
repetit Nehemias: Ereditimini in montem &
afferte frondes olina, & frades ligni pulcherrimi,
frondes Myris, & ramos Palmarii. Celebre fuit
hoc festum magnoq; gaudio Hierosolymis exilio-
bant deni & deni, duodenii & duodenii, centeni &
centeni iuxta familiq; quantitatē: catabat omnes
promiscue viri ac mulieres, seniores & iuniores,

pauperes & dinites, omnes Palmarum ramos, vel
oliuarum manibus gestantes, aliarumq; arbōrum
frondes, ex quibus tentoria componerant, &
quādā penitula tegebant tabernacula, in qui-
bus morabantur, comedebant, pernoctabant ro-
to septuaginta, delectationibus suis, & gaudiis in-
dulgentes, usq; in diem octauum cumq; cele-
berrimum. Festum celebrabant eiam sollemne
ad certas collectas faciendum instituti, qui
bus expensis tabernaculi necessariis consuleba-
tur: instituit Deus hoc festum eo fine, ut Iudeis
in memoriam reduceret quadraginta illos an-
nos, quibus illos duxerat per defera peregrinos
omnis laris, tecū, & parietum inopes, in taber-
naculis, tentoriis, casulīq; cōmorantes ad hanc
solemnitatem ex Dei præcepto. Iudei omnes
conueniebant, ex quacumque regione, eo con-
fidentes: unde cor cuiusvis erat eorum in Hiero-
salem innumerabilis.

II. Appropinquante igitur hoc festo Christi pa-
rentes seu cognati illum adierunt, horrati qua-
tenus cum illis ascenderet, appellat illos Eu-
angelista Fratres eius. Exibit Diuis Hierony-
mus Heliodoru hereticum: eo quod ex Tract. cō.
illis inuerecundam quam tenebat, halem
confirmaret, aitque quod quamvis Virgo
Sanctissima parentis illi esset purissima quando
Christum peperit, postmodum tamē eis defie-
rit, aliosque filios ex Ioseph generavit, qui sunt
illi, quos Evangelista vocant fratres Christi.
Ineptissima est haec heresis (inquit Diuis Hiero-
nymus) praterquam quod impi & inuerc-
conda sit blasphemia: quia nihil in Sacra Scri-
ptura frequentius, quam nomen fratrum impo-
nere, nedum illis qui vno parentes sunt filii,
sed etiam cognatis & consanguineis: ita D.
Paul, testabatur se libenter mortem pro fratri-
bus suis oppetrere: Pro fratribus meis: quod si
abillo queras, quinam lunt illi respondet: Qui
sunt cognati mei secundum carnem. Eodem sen-
su Deus hanc legem sancuit. Quoiescumque
frater tuus in opere prelus scipium in seruum
vendiderit, ex lege permittitur, ut Qui voluerit
ex fratribus suis redimat eum. Hic apostolus pro-
fert Diuis Hieronymus aliud multa loca Scri-
puta.

Hoc concessio, illi quos Evangelista nominat
fratres, quidā erant illius consanguinei, cō quod a Ho. 47.
Virginis Maris essent affines, vel D. Ioseph, in Leuit. 13.
quem eius credebat Patrem, consanguinei: sic bTr. 28. in
illud intelligunt D. Chrys. A. D. Aug. b. D. Hier. Ioa. Te. 9.
& ceteri prope omnes: de illis igitur ait c Int. 1.
Euange. ad Gala.

*E*vangelista: *N*eque enim fratres eius crederebant in eum, tam nobis indicaret Euangel. Marcus quod dum Dominus die quoddam maxime prædicaret populi multitudini: quidam de cognatis eius cum in tamum despererant, ut eum haberent tanquam amorem & arripitum: idecirco manus illi iniecerunt, & ligare eum voluerunt: *C*um audissent sui exierunt tenebre eum: dicebant enim: quoniam in futorem versus est. Igitur illi non solum non bene de Christo sentabant sed male, teste Diu. Chrysostomo, quia primò crediderunt Christum ambiciose esse & in hoc mundo terrenam gloriam, applausum populi, laudemque auctoritati. Secundo, crediderunt recordem eum esse, & pufillanimentem: cum enim hoc optaret, modumque haberet, & tempus illud obtinendicem ijs quæ de ipso præclara spargebantur: ramen latebras quereret, luctuā discenderet, & Hierusalem defereret, locum totius regiorum illi strorē vnde sic illi: vade illuc: qui natusq. dominis sui querit astringationem, non ad angulos confugit, & sub extorium umbra latiat ab condituis.

*I*IV. Sed multo aberabant. præterim in eo, quid credenter Christū mundi gloriae vanaque laudis ardorionem. O quantum à vero deliratis: an ergo de celo descendet in terram, ut vitem adeo, vanam, & nullius rei substantiam conquereret, quæ in illa stupore hui accense subitè enescit? *S*ic transfiguratio gloria mundi. Ceterè magnum sibi inerat inquietus denarium diuinum tantum aggreditus, ut ipote de celo in terram: secum inde omnia conferens bona, si tales prætenderet merces, lucrumque vilissimum: um: rationis impos censetur ille mercator, si dimitas suas mercibus adeo irimundis impenderet.

*M*elius intellexit diuina Iponsi sponsi sui digni cogitationes & intentum: quando ut cum agnoscemus, nec censuram faceremus sic ab omni ratione cum illis alienam, nobis illum membratum deseribit atque deinceps prius caput: de quo sic illa: *C*aput eius aurum optimum: Illico capillos è capite promanan tes: *C*ome eius sicut elata palmarum. Non est leue negotium explicare quid sint Elata palmarum, SS. PP. Graci interpretatur abies esse excelsas, & in altu erectas, quæ colom tangere videantur: vnde sic legunt: *Sicut abies*, *I*la Diu. Gregor. Nyssen. D. Max. D. Nyss. & tres Patres quos cert Theodoret, imo etiam inter clatē pal. Latinos D. Ambrosius, Beda & Paul. sed lectio matum.

communis habet Elata Palmarum. Elata si quidem proprie sunt illæ arista quæ da filis forendæ producit; tamen in hoc loco significat ramos illos de medio stipite producentes, quos communiter dicimus Palmas & dicuntur Elata: quia sursum errectæ sunt: vnde alii legunt Thysas, imo pretendit Rupert. illas dici Elatas quasi elevatas cui suffragatur Cassiodorus com. aliis: quæ eleganter sponsa describit Iponsi sui cogitationes & intentiones: dom ait: *C*aput eius aurum optimum. *C*aput I. Cor. 11. Iponsi, si D. autem credimus, eius est dominus: *C*aput Christi Deus. De illo qui vera Deus est, quæ sperare debes cogitationes an terrenas, viles, abiecas, & animales, tales vestre forent, quia cum terreni suis lusique signem tunc, omnes vestre cogitationes terrena sunt, & de terrenis, vestre desideria, vestraque studia diuident incombunt terrenis acquirendis, bonis terrenis, delitiis terrenis, & terrenis honorum dignitatibus: *Q*ui de terra est, de terra loquitur, quoniam gloriam potest homo vestri carnis & miserabilis, nisi carnalem & terrenam: *Omnis* Isa. 40.6. *n*isi caro fornum, & omnis gloria eius quasi flos agri. Hoc optimè competit am habebat Proletis Ps. 16. 11. ille regius, dum ait: *O*culos suos statuerunt de cli. are in terram.

Porrò qui veris est Deus, cogitationes habere debet, & intentiones Deo dignas, & praetendere, quæ Deo sunt digna, de quo David canit, tantam esse cogitationum illius celstiu. *P*sf. 39. 6. dinem ut censem illi comparari posse neminem: *C*ogitationibus tuis non est quis simili sit tibi. Cogitationes illius rami sunt Palmarum celum versus erexit: nam aeterni Patris intendit laudem & gloriam, coeli reparationem, animatumque remedium, quare tales pariter habere conueniunt cum cogitationes, qui dinan participat elevationem per gratiam, colique qui per eam sunt filii Dei, omnesque Christianos qui per Baptismum ad novum esse celeste renascuntur. Non esse oportet eorum cogitationes adeo viles, & abiecas (monente Dino Chrysostomo) ut in terra remaneant, illi que placeant terrena atque satisfaciant: sint elatae in celum & ea non præcedant, que ipso Deo sunt inferiora.

*I*nsuper ea de causa (sicut expendit idem D. Chrysost.) referunt Euangelista, quod Christo baptizato: *C*alix apertus fuit super eum & vox Patris audita est: hic est filius meus dilectus *M*atth. 3. &c. Ex quo tibi persuades quando baptizari: *L*uc. 3. *T*unc *D*eo

gloriam diuulgari: Si haec facis manifesta te ipsum mundo. Si in rei veritate opera sunt miraculosa, nec impostura, nec præstigia oculorum, per illa te ipsum mundo manifesta; et ascendit, ut per hoc omnes tibi bene affecti, & discipuli videant opera qua facis obsequenda, et riteque omnes tanto te honore coant, quanto par est te veneratur: unico verbo, proprium se-
stabunt illi commodum, argu ut Christo rendenti Hierosolymam, & ibidem patrante mirabilia, ipsi per hoc nomen sibi dignitatem, laudemque conquirerent. Miror vehementer, quod sex precedentibus lustris illum ut sibi cognatum non cognoverit, nec eius recordati fuerint, nec eum asperxerint, nec magnifice-
rint: at modo domi honoratum eum cernunt, & magni nominis virum, cuius fama fidesque quotidie nova sumebat incrementa, cum ut sibi parentem agnoscant, in quantum illis possit esse honor & utilitat.

III.
Amici pauperes non agnoscere, nec tui meminiisse, dum pauper es. Pauperem vitam agebat David in montibus oberrans, à facie Saul socii sui profugus, & ecce nonnum mittit viro opulentio nomine Nabal, frustum panis amore Dei effigians, scuntur. & ea quidem occasione, in qua domi illius pa-
(a) Yuan
rodando
los panes
porfa ca-
sa.
z. Reg.
23. 4.
Pr. 14. 20.
(b) Hazl
de vos lo-
castra
signa de te diuulgant(a) atq; ut lupi caput ex-
toluant ut sibi tu nomine famaque prospic-
ciant: dicit hic pater meus, dicit alius io-
binus meus, dicit alter sacer meus.
36 Celestibus quibusdam coloribus depinxit

Deus vatis Danielis penicillo Græcorum mo-
narchiam in figura hirci: Nireu habebat cor. IV.
nu insigne, inter oculos suos: quia monarchia Alexan-
drorum principem habuit excellentissimi di-
mum. Alexandrum felicet magnum, eius gai Hiero-
monarchia principium: appellat illum cornu, rogliphiri-
tatione potentia sua, nam per illum & cum eum ex-
ilio Graeci dominium obtinuerunt mundi: vo-
nitur, ceterque insigne: quia reliquis Græci Regi-
bus eminebat: nam idcirco dicitur de illo:
Qui primus regnauit in Gracia: non quod Nat. I. I
ouimus eum primus, sed quia ceteros fama
factisque præcurrebat. Quod autem dicitur
inter oculos suos, exponunt aliqui ita dici, quia Alexander Magnus continuam eam
viris doctis & Philolophis habuit familia-
ritatem nominatio autem magister
fuit Aristoteles, eius consilio & directio-
ni se committebat: etenim facient omnes
oculos significare sapientes, qui docunt & il-
luminant Rem publicam, omnesque in ea vi-
uentes erudunt.

Vero ali intelligent ex rerum eveniū quod
quād primū suā virtute incipit seipsum in
in mundo iactare potentiore, millia populo-
rum qui prius illum despiciabant ad illum oculos
suos converterunt, & conati sunt illi se V.
coniungere, illius adhucere parti, hic illō ti-
tulō alter aliō: Hoc etenim familiare, & frē-
sū pau-
quens est in orbe, ut a fratre paupere fugiant perē ne-
cumque ipsi domestici nolint agoñescere; prout mo ag-
efit seipso testam̄ lob: nam licet domus non noscit,
effet rila magis frequentata, nec vir illo cele-
brior, ad quem passim recurrerent, dum diui-
tias abundabat: & non esset qui non Roderet
omnīmodē illi adhuceresquam primū tamea
facilitibus exiūt, priuatur valetudine, &
in sterquilinum exiūt: ita ut omnes illius
parentes, amici, familiares, & serui viderent VI.
nil ab eo viterib⁹ expectandū, illum con-
tinuo defererent, Rex erat, consilia celebra-
bat, prætoriis & tribunaliis præsidebat, eius omnibus
que domus antīquā vacua deferebatur: ve-
rum ut diaboli operā, Deo permittit pro-
tarunt, nec quidem faciem̄ quād viderim vi-
deat, ad eum conuertunt: Fratres meis longe
fuerit a me, & nisi mei, quasi alieni recesserunt a
me, dereliquerūt me propinquū mei & ancille
mea. & firmum meum vocauit & non respondit,
abominari sunt mihi quondam consiliarii mei &c.
Et quales Christiani accedant amici illi, & dū
opinariunt cum ascendeat Hierusalem, si que ex

Ttt 4 ca

VIII. à Deo tibi per eius misericordiam concedi, ut
sia filius illius per gratiam & idcirco tibi celos
aperiti, quatenus cō vestra tendant cogita-
tiones, cō vestra dirigantur curæ, cō vestra
aspicunt pretensiones, quo tibi cœli patet
hinc excedenti. Quam bene nos monuius de hoc
Apostolus: dum ait: *Quod momentum aeneum &*
leue est tribulatione nostra, supra modum in su-
blimitate eternum gloriam posuisse operatus in no-
bu, non contemplabimus nobis que videntur,
sed quae non videntur: que enim videntur tem-
poraria sunt, que non videntur aeterna sunt.
Q. 2. igitur ratio anima, quæ aeterna est, con-
tencta erit illi ebus, que vecto mobilis euane-
scunt: spiritus qui semper vivitur est qua ra-
tione credi: sibi factum est quod cras i-
terierit in magna quiete, præclara festemini
& inhiate tempuernis.

§. 13. Voluerunt parentes illi, Christi paren-
telam ad suum trahere emolumenntum:
frequens est hoc in mundo.

¶ 35 I. **T**ransi hinc, & vade in iudeam &c. mibi
pertinet deo, quod affios illi Christi dubii
hære: ent: quamvis enim in eum non cre-
derent, notabant tamen præclaræ esse quæ de
miraculis illius toto clamante mundo prædic-
bantur, & in eo quidem iudicio in biuo stabant
inicit: laboremus ut alcedat in Hierusalem,
qua est Metropolis & regni nostri caput: vel
vera sunt vel falsa, qua de cognato nostro
sparguntur. Si vera sunt, & tendant in Hierusa-
lem, magnificabitur & passim honorabitur
nosque omnes cunctis hominibus faciet esse
felices. Si falsa sunt, & ipse impostor sit,
ibidem sapientes nostri & Doctores inquirerent,
cumque punient, nos autem erimus indemnes:
est hac improborum conditio, de quibus sic
David: *In circuitu imp̄ ambulant.* Cum enim
à proprio incipiatur loco, in illud etiam ce-
ram terminantur intentiones, ex hoc inflati
erant & proprio commodo stimulati monebā-
tur: illos omnes considero pleno concilio con-
gregatos, hæc inter se conferentes: certo certius
dicetur nobis, quod Deus nostram familiam
Christi, famæ veritas respondeat, aequalis est Eliæ, Eli-
modœfo, Isaia & Hieremias, quos mundus exsultat, vt
hiantū dignitate primarios: quia luce clarius opera
& hono- cius omnibus patent obliqua, viro, inquam,
rit, tantæ sapientiæ doceat, ut nullis premissis stu-

diis puncta proferat adeo sublimis Theologia;
ut ipsos legit Doctores & mundi sapientiores
rapiat in admirationem, & concludat ora dis-
putantibus: ex alia parte vir est adeo segnis &
impellis animi, vt nec sibi, nec nobis valeat
esse præsidio. Ex hac parte sublimes voluit
mente cogitationes, atque ex altera notamus
illum posillaninem: altero die, quia sibi non
poterat esse subficio, nec vi fortuna, illum in
Regem non extulerunt: si namque suisset cum
illis, qui illum ut tales solebant, adiutorio sibi
familiarium & amicorum favore multorum
que aliorum præsidio, quos sibi denixerat,
nec non mille milium qui se illi in Hierosolē
ostendebant esse benevolos, illum intrare po-
tuisset inostensus, nec quisquam illi resisti-
serat questionem mouisset: (a) atque postlef-
sionem ciuitatis, ac templi clausque sibi a.
sumpsisset: sed omnia ei de manibus lapsa pe-
lierunt en hominem sibi ipsi inutile: Miran-
da hic patrat in difero prodigia, loquendo &
ore gemmas citiendo, vbi fulgorem suum non
explicavit: quod si Hierosolymam ascenderet
& ex ipso, & ex altero fieret eius Dominus;
ratio suaderet, vt hoc illi suadeamus, & ad iter
suscipientendum exhortemur.
Ad hoc, vt opinor, scelorum illi dixerant
quod narrat Euangelista: Domine mi, cognate,
vel auncule, vel consobrine quid hic iam bi-
mestris moram trahis vir, qui parem sibi non
videatur habere, tot stupendis illustris facino-
ribus, fama sic narrante verificâ, vt quotidie
ea de causa nobis congratularentur: nobis ip-
quam, quibus te norunt esse consanguineum.
Ex rna parte videris velle honorem tui nomi-
nis affilare, sed ex altera recordem ostendis
te esse atque fugitiuum. iam de mano viresilia
proicebat fabula & aliam iniusti vitæ ratio-
nem, modumque agendi superiorem, si vir
eties honoris avitus, alia longè vestis radiaret
in te eaque fulgentior: hoc igitur negotio
convenit: vt quandoquidem iam Pascha prope
sit Scenopegia, ad quod totum in Hierosolē
conficiunt mundus, animæ & famas generosissime & cō
ascendas teque mundo manifestes: *Transi hinc*
& vade. Vade famam tibi conquire sc̄mpter-
nam, loca leandæ publicæ, proficisciere Hiero-
solymam in festo adeo solemni: etenim con-
fluxus est ibi generalis: nedum, iudiciorum, sed
etiam gentilium: in de cunctis mundi natio-
nibus, eo adulorant, vnde in momento tempo-
ris, per orbem yacuerunt poterit tua fama
gloria.